



Manifesto

En helhetssyn på hållbarhetsbedömning inom medicinteknik

Vårt manifest föreslår en holistisk och datadriven metod för hållbarhetsutvärdering av medicinteknik. Denna metod ska integrera miljömässiga, mänskliga och ekonomiska aspekter, utgå från patientens behov och säkerställa att vårdresultaten förblir i fokus.

Att stärka hälso- och sjukvårdssystemens motståndskraft, förbättra tillgången till vård av hög kvalitet och säkerställa ett patientcentrerat arbetssätt är centrala mål inom EU:s arbete med att utveckla den Europeiska hälsounionen. Vi är övertygade om att en avgörande del av lösningen ligger i att skapa en djupare och gemensam förståelse för vad hållbar hälso- och sjukvård innebär – och hur vägen dit bör utformas.

Som ett europeiskt medicintekniskt företag med global räckvidd ser vi dagligen vår sektors centrala roll i att stärka hållbarhet och motståndskraft inom hälso- och sjukvården, både i EU och internationellt. Vi ser också hur den medicintekniska branschen kan bidra till att minska

innovationsglappet som lyfts fram i Draghi-rapporten om Europas konkurrenskraft. Därför engagerar vi oss aktivt i arbetet med att utveckla ramverk som prioriterar patientcentrerad vård, adresserar miljömässiga utmaningar och främjar innovation i EU.

Tyvärr ser vi hur nuvarande trender inom hållbarhetsbedömning i hälso- och sjukvården utvecklas på ett sätt som väcker oro. Bedömningar tenderar att fokusera snävt på växthusgasutsläpp från enskilda produkter, samtidigt som bredare konsekvenser för miljö, människa och ekonomi förbises. Denna reducerade metodik kan riskera både patientsäkerhet, personalens arbetsmiljö och långsiktiga hållbarhetsmål – och riskerar dessutom att bidra till nya hälsohot, exempelvis antimikrobiell resistens (AMR) och ökande belastning på vattenresurser.

Utmaningen

När vårdgivare pressas att minska utsläpp och avfall leder det ibland till beslut som oavsiktligt skapar kompromisser mellan miljöpåverkan, säkerhet och effektivitet. Ett vanligt antagande är att återanvändning och re-processning av utrustning alltid är mer hållbart än engångsalternativ – trots bristen på evidens för att detta minskar den totala påverkan.

Samtidigt som minskade utsläpp av växthusgaser kan kopplas till cirkularitet inom hälso- och sjukvården, tar

flera publicerade livscykelanalyser inte hänsyn till alla relevanta miljöpåverkan – särskilt de som är kopplade till upparbetning och återanvändning av produkter, såsom föroreningar, vatten- och kemikalieanvändning samt kontaminering av avloppsvatten. Därtill förbises ofta mänskliga och ekonomiska effekter – exempelvis patientsäkerhetsrisker, personalens exponering för farliga ämnen, samt kostnader för underhåll och utbyte av produkter.

Det saknas harmoniserade verktyg, ramverk och mätvärden som kan ge en korrekt bild av de totala miljömässiga, mänskliga och ekonomiska effekterna. Detta resulterar i selektiva eller inkonsekventa bedömningar, vilket hindrar evidensbaserat beslutsfattande.

För att uppnå en heltäckande hållbarhetsbedömning av medicinsk teknik krävs gemensamma kriterier som systematiskt beaktar följande effekter:



Miljömässiga

- Utsläpp av växthusgaser
- Avfall (fast och flytande) samt avloppsvattenföroreningar
- Material-, vatten- och kemikalieförbrukning



Mänskliga

- Risker för personal och patienter (t.ex. korskontaminering, exponering för farliga ämnen, patogener och biologiska material)
- Arbetsmiljö och välbefinnande hos patienter och vårdpersonal
- Bidrag till utvecklingen av antimikrobiell resistens¹



Ekonomiska

- Kostnader för inköp av produkt
- Kostnader för re-processning och behandling vid slutet av livscykeln
- Kostnader i samband med skadliga händelser (patient och vårdpersonals säkerhet)

Rekommendationer

För att nå verkligt hållbar hälso- och sjukvård måste vi lämna dagens fragmenterade beslutsfattande och istället omfatta en helhetssyn som beaktar alla hållbarhetsdimensioner.

Vi anser att bransch, beslutsfattare och vårdgivare delar ansvaret för att driva denna utveckling – och att det är genom gemensamma kriterier, förbättrad datakvalitet och ett konsekvent policyarbete som vi kan forma framtidens hållbara hälso- och sjukvård.

Vi uppmanar till följande:



Etablera ett **gemensamt ramverk** för hållbarhetsbedömning av medicinteknik – ett harmoniserat angreppssätt behövs för att säkerställa konsekventa, transparenta och datadrivna beslut – samtidigt som alla relevanta miljömässiga, mänskliga och ekonomiska effekter beaktas.



Utveckla samarbetsmekanismer som möjliggör och uppmuntrar intressenter att bidra med data för att säkerställa en **evidensbaserad förståelse** av de miljömässiga, mänskliga och ekonomiska effekterna av varje medicinsk teknik under hela dess livscykel.



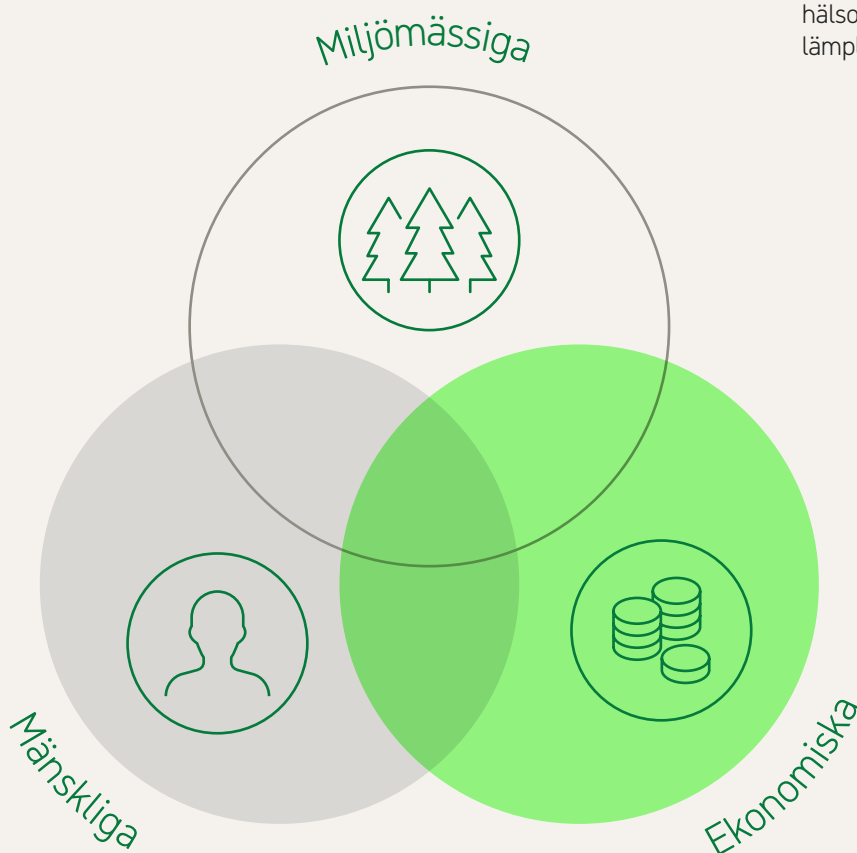
Tillhandahålla utbildning och dela bästa praxis för att hjälpa upphandlingspersonal och sjukhuschefer att **anta holistiska utvärderingsmetoder**.



Att erkänna vårdpersonalens **välbefinnande, arbetsförhållanden och möjligheten att behålla** personalen som grundläggande för hälso- och sjukvårdssystemens motståndskraft och främja bästa praxis för att möta deras behov.



Främja övergången från traditionella prisbaserade inköps- och upphandlingsmodeller till **värdebaserad hälso- och sjukvård som en viktig möjliggörare** för hållbar hälso- och sjukvård, vilket säkerställer kliniskt lämpliga och patientcentrerade resultat.



1. Hassoun-Kheir, N. et al. (2020) 'Comparison of antibiotic-resistant bacteria and antibiotic resistance genes abundance in hospital and community wastewater: A systematic review', Science of The Total Environment, volym 743. doi:10.1016/j.scitotenv.2020.140804.

Läs mer på molnlycke.se

Mölnlycke Health Care AB, Box 6, Entreprenörstråket 21, 431 53 Mölndal, Sverige. Telefon 031-722 30 00. Mölnlyckes varumärken, namn och logotyper är registrerade globalt hos ett eller flera av Mölnlycke Health Care-koncernens bolag. ©2026 Mölnlycke Health Care AB. Alla rättigheter förbehållna. SESU2582601